

Husitská teologická fakulta

Univerzity Karlovy

Státní závěrečná zkouška (bakalářská)

Židovské tradice a zvyky a synagogální liturgie

Tematické okruhy:

1. **Prameny a literatura. Základní pojmy a jejich význam. Současná vědecká literatura vztahující se k židovským tradicím a zvykům a její vývoj.**
2. **Židovské tradice a zvyky běhu života: narození dítěte, obřizka, bar a bat micva, svatba, manželský život, rozvod, péče o nemocné a zesulé.**
3. **Náboženská praxe: rituální omývání a ponořování, náboženské symboly a jejich význam (kladení tfilin, oblékání talitu, upevňování mezuzu), kašrut, vzdělání.**
4. **Tradice a zvyky židovských svátečních, významných a postních dnů, kalendář: šabat, Poutní svátky, Vysoké svátky, Tu bi-švat, Roš chodeš, Purim, Chanuka, postní dny, kalendář.**
5. **Vývoj židovských tradic a zvyků od starověku po současnost. Současná podoba židovských tradice a zvyků, proměna rituálu, nové významné dny.**

Povinná literatura

DAMOHORSKÁ, P.: Manželský obřad v judaismu v průběhu věků. In: *Obřady manželství v různých liturgických tradicích*. Ed. W. Bugel a kol. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 2013, s. 7-30. ISBN: 978-80-244-3822-1.

DAMOHORSKÁ, P.: Pohřební rituály judaismu. In: *Pohřební obřady v různých liturgických tradicích*. Ed. W. Bugel a kol. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 2015, s. 15-33. ISBN: 978-80-244-4855-8.

NOSEK, B. DAMOHORSKÁ, P., *Židovské tradice a zvyky*, naklad. Karolinum, Praha, 2016, 258 s. ISBN: 978-80-246-2996-4.

PĚKNÝ, T.: *Historie Židů v Čechách a na Moravě*, naklad. Sefer, Praha, 2001, s. 155-197. ISBN: 80-85924-33-1.

Doporučená literatura:

DAMOHORSKÁ, P.: Umělé oplodnění z hlediska judaismu a Státu Izrael. In: Umělé oplodnění z hlediska českého právního systému, římskokatolické církve a judaismu. In: *Theologická revue*, vol. 88, no. 2, 2017.

DIVECKÝ, J.: *Židovské svátky*. Praha: P3K 2005. ISBN: 80-903584-3-8.

GALLEY, S., *Das jüdische Jahr*. München: C. H. Beck Verlag, 2003. ISBN: 3406494420.

GOLDBERG, S. A.: *Crossing the Jabbok*. Berkeley: University of California Press 1996. ISBN 0-520-08149-8.

GUTMANN, J.: *The Jewish Life Cycle*. Leiden: E. J. Brill 1987. ISBN 90-04-07892-4.

KANARVOGEL, E.: *Jewish Education and Society in the High Middle Ages*. Wayne State University Press 1991. ISBN-10: 081432164X.

KOSÁKOVÁ, Eva (ed.), *Slovník judaik*. Praha: Židovské muzeum 2004. ISBN: 80-85608-64-2.

LAU, J. M.: *Praktický judaismus*. Praha: P3K 2012. ISBN: 978-80-87343-09-8.

MARCUS, I.: *The Jewish Life Cycle*. Seattle: University of Washington Press 2004. ISBN 0-295-98441-4.

MARCUS, I.: *The Rituals of Childhood*. New Haven: Yale University Press, 1996. ISBN 978-0-300-07658-5.

VRIES, S. Ph de.: *Jüdische Riten und Symbole*. Wiesbaden: Fourier Verlag AG, 1988. ISBN 3-921695-58-9.

WAGSCHAL, S.: *The Practical Guide to Kashrus*. New York: Pelican Publishing 2004. ISBN: 1-932443-00-2.

6. **Prameny a literatura. Základní pojmy a jejich význam. Vědecká literatura vztahující se k synagogální liturgii a její představitelé.**
7. **Vývoj synagogální liturgie. Starověké kořeny synagogální liturgie a vlivy. Rituál I. chrámu, vznik synagogy, koexistence synagogy a II. chrámu, formování synagogální liturgie po r. 70. Vývoj synagogální liturgie od středověku po současnost. Proces reformy synagogální liturgie od konce 18. stol. po současnost. Podoby synagogální liturgie ve 20. století.**
8. **Liturgie všedního dne. Šacharit, mincha, maariv: vývoj a charakteristika.**
9. **Synagogální poezie a hudba: vývoj, přední představitelé a díla.**
10. **Synagogální liturgie svátečních, významných a postních dnů. Základní struktura, vývoj a charakteristika.**

Povinná literatura:

DAMOHORSKÁ, P.: *Šma Jisra'el*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2006. 150 s. ISBN 80-246-1094-9.

DAMOHORSKÁ, P.: Židovská liturgie od antiky do novověku. In: *Člověk slavící. Pojetí kultu a liturgie v judaismu, křesťanství a islámu mezi antikou a středověkem*, s. 79-103. Olomouc: Centra Aletti Refugium Velehrad-Roma, s. r. o., 2016, 213 s. ISBN 978-80-7412-225-5.

Di SANTE, C.: *Židovská modlitba: k počátkům křesťanské liturgie*. Praha: OIKOYMENH, 1995. 242 s. ISBN 80-86005-00-3.

NOSEK, B. - DAMOHORSKÁ, P.: *Úvod do synagogální liturgie*. 1. vydání. Praha, Karolinum, 2005. 162 s. ISBN 80-246-0986-X.

Doporučená literatura:

BÖCKLER, A. *Jüdischer Gottesdienst*. Berlin: Jüdische Verlagsanstalt, 2002. 192 s. ISBN 3-934658-19-9.

DAMOHORSKÁ, P.: Die Böhmischen Juden huldigen dem österreichischen Herrscher in liturgischen Texten. In CORDONI, C., *Let the Wise Listen and Add to their Learning“ (Prov 1:5)*. Berlín: Walter de Gruyter, 2016, s. 703-711. ISBN 978-3-11-044103-1.

DAMOHORSKÁ, P.: Jewish Liturgy after the Shoah. 2013 *צײַטשרײַט*, vol. 3, s. 73-81. ISSN 2029-9486.

DAMOHORSKÁ, P.: Velká válka v židovských liturgických textech. In SOUKUPOVÁ B., *Lidé a města ve velkých válkách*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2016, s. 79-90. ISBN 978-80-87398-72-2.

ELBOGEN, Ismar. *Jewish liturgy: a Comprehensive History*. Philadelphia: The Jewish Publication Society of America, 1993. ISBN 0-8276-0445-9.

Encyclopaedia Judaica. Jerusalem: Keter Publishing House, 1971.

IDELSOHN, A. C.: *Jewish Music in its Historical Development*. New York: Schocken Books 1975. ISBN: 0-8052-0165-3.

HAMMER, Reuven.: *Entering the Jewish Prayer*. New York: Schocken Books 1994. 350 s. ISBN 0-8052-1022-9.

HOLLENDER, E.: *Liturgie und Geschichte. Der aschkenasische Machsor und jüdische Mobilität im Mittelalter – Ein methodologischer Versuch*. Trier: Kliemedien 2014. ISBN: 978-3-89890-201-4.

LEVINE, L. I.: *The Ancient Synagogue*. New Haven: Yale University Press 2005.

NITZAN, B.: *Qumran Prayer & Religious Poetry*. Leiden. E. J. Brill 1994.

PETUCHOWSKI, J.: *Studies in Modern Theology and Prayer*. Philadelphia: The Jewish Publication Society 1998. ISBN: 0-8276-0577-3.

SICHER, G.: Modlitba v židovství. In *Židovská ročenka 1965/66*, s. 40-48.

SHILOAH, A.: *Jewish Musical Traditions*. Detroit: Wayne State University Press; 1992. ISBN: 0814322352.

TREPP, L. *Der jüdische Gottesdienst*. Stuttgart: Verlag W. Kohlhammer, 1992. 326 s. ISBN 3-17-011077-2.

V Praze dne 30. 9. 2022